

Ezagutu ERREKALDEBERRI oinez

BILBAO IZAN –URRIA 2021

ERREKALDEBERRI

Jatorria eta kokalekua

Abandoko elizatearen parte, jatorrian landa giroko ingurua izan zen, nekazaritzarako eta abeltzaintzarako erabiltzen ziren zelai, soro eta baserriekin.

Auzo honetako lur gehienak Recalde familiarenak, Bilboko jauntxo familia batenak, izan ziren. Erdi Aroan Bilbo Zaharreko San Frantzisko komentu zaharretik gertu izan zuen bere dorrea. Inguru horren izena familia honetatik datorrela uste da.

Eraikuntza

- Industrializazio garaian, XIX. mendearen amaieran, Errekaldeberri “meatze arroaren” parte izan zen, eta hainbat motatako industriak ezarri ziren inguru horretan.
- Langile izaerako Errekaldeberri, industrializazio prozesuaren eta 50eko eta 60ko hamarkadetan izandako garapen ekonomikoaren ondorioa da. Immigrazio handiak hazkunde azkarra eta bat-batekoa eragin zuen, eta baita etxebizitza falta larria ere.
- 1950 eta 1970 artean auzoak gizartearen eta hirigintzaren ikuspegietatik jasan zuen aldaketa izugarria izan zen. 1946an 7.000 biztanle izatetik 1965ean 60.000 izatera pasa zen. Auzune berriak agertu ziren: Peñaskal, Uretamendi, Ingurubidea eta Betolaza. Kontrolik bako hiri-hazkundera ekarri zuen Garai kaotikoa izan zen, biztanleria-dentsitate handirako beharrezkoak ziren azpiegiturak zaindu barik.

Elkarte-mugimenduaren erreferentea

- 1964an Auzo eta Familien Elkarteei buruzko Legea aldarrikatu ondoren, Errekaldeko Familien Elkartea 1966an ofizialdu zen, auzoko gabeziei konponbidea emateko asmoz. Elkarre horretan Estatu osoko beste asko islatu ziren, eta oraindik bizirik dirauen auzo-kontzientzia sortzen lagundu zuen. Bere lanak Herri Unibertsitate bat eta liburutegi bat martxan jartzea lortu zuen, eta inguruko auzoetan elkarrean sorrera sustatu zuen, Peñaskalen edo Artazun, besteak beste.

Bertako bizitza eta jendea

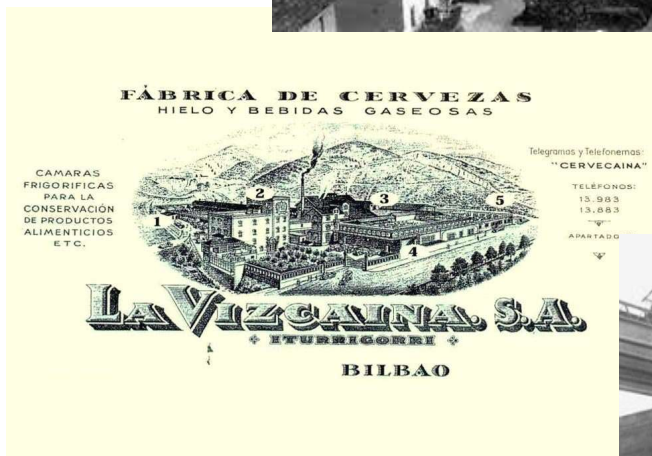
Biaduktu

Trenbide-lubakia

ERREKALDEBERRI

"Iturri"

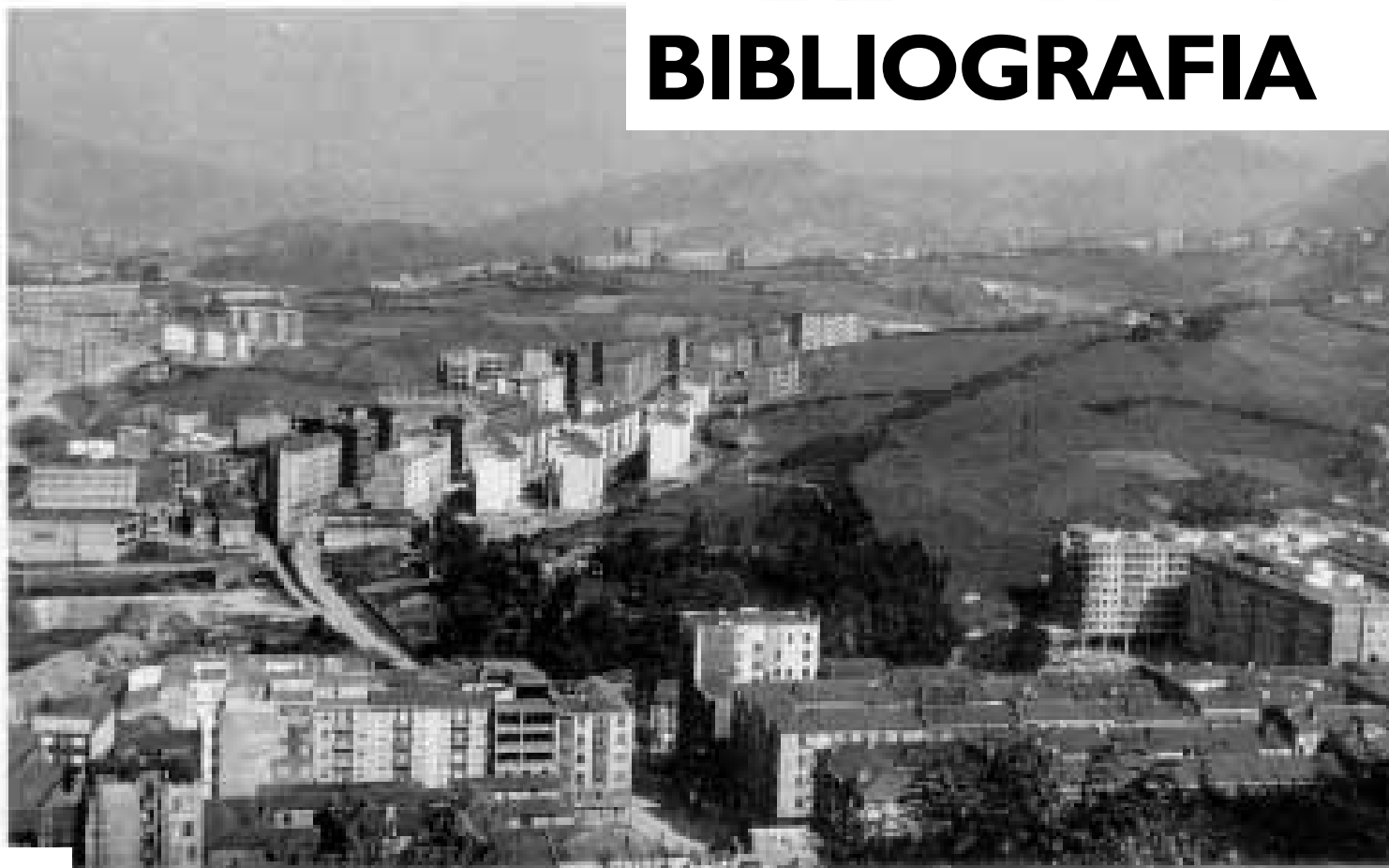

"Garrote"

"Errekaldebarro"

- AGUIRRE, Adolfo de: Del Pagazarri al Nervión. Pasado el Río. La otra Orilla. EL COFRE DEL BILBAÍNO. Bilbao 1964. Editado por el librero Arturo.
- ALBENIZ, José Luis: Cosas que pasan. A la sombra de Don Diego López de Haro. La Gran Enciclopedia Vasca. Bilbao, 2000.
- ALZOLA, ACHUCARRO y HOFFMEYER: Memoria del Proyecto de Ensanche de Bilbao. 1876. Bilbao, 1988.
- ANGULO URIBARRI, Javier: Cuando los vecinos se unen. Col. Justicia y Paz. Madrid.
- ASOCIACIÓN CIUDADANA DE REKALDEBERRI: ¿Se podrá procesar al ALCALDE y al OBISPO de Bilbao? Bilbao, junio de 1982.
- ASOCIACIÓN DE FAMILIAS DE REKALDEBERRI: El Libro Negro de Rekaldeberri. Barcelona, 1975.
- ASOCIACIÓN DE FAMILIAS DE REKALDEBERRI: Rekaldeberri, un barrio para morir. Rekaldeberri, 1969. (dossier a ciclostil).
- ASOCIACIÓN DE FAMILIAS DE REKALDEBERRI: Más allá del barro y las promesas. Editorial Revolución. Madrid, 1983.
- AYUNTAMIENTO DE BILBAO: Guía. Gidaliburua. Asociaciones de Bilbao. Bilboko Elkartek. Bilbao, 1997.
- DELMAS, Juan E.: Guía histórico-descriptiva del viajero en el Señorío de Vizcaya. Bilbao, 1864.
- DEL VIGO, Javier; EGUIRAUN, Joseba: Rekaldeberri en imágenes. Temas vizcaínos. BBK. Nº 316-317. Bilbao, 2001.
- DEL VIGO, Javier; QUINTANILLA, José Luis: Ruta de Bilbao y su entorno. Diputación Foral de Bizkaia. Departamento de Cultura. Bilbao, 2002.
- ECHEBARRIA y GRIJELMO: Las Minas de Hierro en la Provincia de Vizcaya. Bilbao, 1900.
- EGUIRAUN, Joseba; DEL VIGO, Javier: Rekaldeberri, historia y conflicto. Ediciones Beta, Bilbao, 2002.
- GARCIA CORELLA, Laura: Historia de Vizcaya a través de la prensa.
- GARCIA ARCELUZ, Felix: “Una mina de plata en Iturrigorri”, en Cuentos de KLINKLON. Edit. Vasca. Bilbao, 1935.
- GUEZALA, Antonio – GUIARD, Teófilo: “Escudo y toponimia de Bilbao”. Biblioteca Vascongada Villar. Bilbao, 1966.

ESKER ONAK

Bilboko Udal Artxiboa / Archivo Municipal de Bilbao
Euskal Museoa Bilbao Museo Vasco

MILA ESKER

Datorren urtean zain izango gaituzu!

<https://www.facebook.com/Bilbaolzan/>

<https://www.youtube.com/BilbaoKultura>

<https://www.instagram.com/bilbaokultura/>

<http://bilbaokultura.eus/bilbao-izan>